

Tarih: 12 Mart 1981 perşembe

TKP'nin SESİ: GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI

İç haberler:

Yazar:

Nec.

Spiker: N. ve Den.

1. Reğin'in "Amerikanın çıkar bölgesi" ilan ettiği ülkeler arasında
2. Türkiye'de de yer alıyor
3. NATO Asamblesi başkanı "Türkiye NATO içindeki görevlerini eksiksiz
4. yerine getirebilmesi için silahlanmaya önem vermelidir" dedi
5. IMF, Özal programının uygulamada kalmasını, yabancı sermaye ve özel
6. sektöre daha çok kolaylıklar sağlanmasını istiyor
7. Kamu kesiminde çalışan işçilerin ikinci ikramiyeleri kaldırılıyor
8. Koç Holding sermayesini yüzde yüz artırıyor
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

Dış haberler:

Yazan:

Al.

Spiker:

D. ve N.

1. SB'nin barışçı önerilerini destekleyenlerin çevresi artıyor
2. Şili diktatörü Pinoçet, kendini resmen cumhurbaşkanı ilan etti
3. Kısa dünya haberleri
- 4.

Dış yorum:

Yazan:

Spiker:

Başlığı:

Yazan:

Sl.

Spiker:

Öm.

Başlığı:

Yazı: Türk-Sovyet ilişkileri tarihinden

Konusu:

Yazılar:

- TKP MK Genel Sekreteri İ.Bilen yoldaşın "TKP'nin Sesi" radyosu-na verdiği demeç (SBKP'nin 26.Kongresi üstüne) D. ve Öm.

TKP MK Genel Sekreteri İ.Bilen yoldaşın SBKP XXVI.

Kongresi üstüne TKP'nin Sesi Radyosuna verdiği demec:

Soru: SBKP'nin XXVI. Kongresi Sovyet halkına, dünya halklarına neler getiriyor?

Yanıt: SBKP'nin XXVI. Kongresi günümüzün tarihsel, uluslararası en önemli olayıdır. 17 milyonluk komünist partisinin görkemli kongresiydi. Böylesi bir Leninci orduyu temsil ediyordu.

bu büyük forumun
XXVI. Kongrenin/düzenlenişi, L.I.Brejnev yoldaşın Leninizm dayalı, onun yaratıcı bir ustalikle geliştiren raporu, kongrede delegelerin konuşmaları Sovyet insanlarının yarına daha büyük bir güvenle, Leninci bir inanca baktıklarını ortaya koydu.

Kongre, Sovyet topluluğunun, komünizm kuruculuğunda, ekonominin, kültürün, yaşamın her dalında Komünist Partisinin Leninçi yöneticilik rolünü, onun başıçeken güç olduğunu bir kez daha sergiledi. Partinin son Leninci birliği, partiyle halk arasındaki yıkılmaz birlik dinedik duruyor. Bu olay, bu etken Sovyet topluluğunun en büyük güç kaynağıdır. SBKP'ye, onun Leninçi yöneticilerine, en sert deneylerden geçmiş liderlerine, partili, partisiz tüm Sovyet insanların büyük saygı ve sevgisi, kongrenin içinde ve dışında, fabrikalarda, tüm her yerde büyük bir coşkuyla kendisini açığa vuruyor. Sovyet halklarının, tüm cumhuriyetlerinin Leninci partinin çevresinde sınıksız yunak olması, komünizm yolundaki başarıların, büyük kazanımların, genliğin, Sovyet demokrasisinin güc gelişmesinin güçlü bir etkenidir.

IXVI. Kongre'ye 109 ülkeden 123 delegasyon katıldı. Böylece proletarya enternasyonalizmi ülküsünü kongre en somut biçimde bir kez daha canlandırdı.

Böylesi bir foruma TKP'nin bir delegasyonla katılması partimiz için, özellikle bugünkü savaşın koşullarında işçi sınıfımız için, halkımız için çok büyük bir önem taşımaktadır. Böylesi bir foruma katılma partimiz için değer biçilemeyecek yüce bir onurdur.

Bu kongre, uluslararası komünist hareketin, ulusal bağımsızlık ve kurtuluş hareketlerinin daha da gelişip güçlendiğini gösterdi. O, bu hareketlerin ana çevresine yeni bir genişlik getirdi.

Kongre çalışmalarında SBKP'nin uluslararası ilişkilerde izlediği politikaya çok önemli, çok büyük bir yer verdi. Dünya sosyalist sisteminin, bu ilişkiler arasındaki Leninci ilkelere dayalı dayanışmanın daha güçlendirilmesi üzerinde durdu. Emperyalizmin, sömürsüzlüğün, gericiğin boyunduruğundan kurtulmuş ülkelerin bağımsızlığının biteviye güçlendirilmesi dile getirildi.

N. Brejnev yoldaş, raporunun daha başında, bir olaya kalın regillerle vurguladı: "Bugün uluslararası planda partimiz için, halkımız için, gezegenimiz halkları için barışı korumak sorunundan daha önemli hiç bir sorun yoktur" dedi.

Bu kongre, uluslararası gelişmeleri derinlemesine etkileyecektir. Barışı koruma, yunusamayı sürdürme yolunda kongrenin getirdiği yeni önerilerin dünya kamuyunda derin ilgiler uyandırmış olması bunu gösteriyor. TKP bu önerileri var gücüyle destekliyor.

Dünyamızda, politik alanda, birbirine aykırı savaşa içinde olan iki eğilim, iki ayrı rota vardır. Birisi, silâhlansa

yarışını gemlemek, durdurmak, silahları azaltmak, toplu insan kırma silahlarını kaldırmak, yoketmek, barışı güçlendirmek, yumuşamayı sürdürmek, halkların egemenlik ve özgürlük haklarını savunmak eğilimidir. Bu savaşın, bu eğilimin başını Sovyetler Birliği çekiyor. Bu rotayı, hep birlikte, sosyalist ülkeler topluluğu, bu devletler izliyor.

Ötekisi, yumuşamayı baltalıyor, silahlanma yarışını artırıyor, gerginliği sertleştiriyor. çatışmaları kızıştırıyor, yer yer yeni savaş ocakları, yeni çiban başları koparmaya çalışıyor. Bu eğilimin başını yayılmacı Amerikan emperyalizmi, onun militarist, insanlık düşmanı, en gerici çevreleri çekiyor. Bu çevreler, başka halkların iç işlerine kâğıda karışıyor, ulusal kurtuluş ve bağımsızlık savaşlarına barbarca ezmek yolundan yürüyor. Bu zorbalar Batı Avrupa, NATO ülkelerine orta men-silli yeni atom füzelere yerleştiriyor. Bu ülkelere nötron bombasını dayatıyor. Amerikan hükümeti, gelecek yıl için, silahlanma harcamalarını % 20 oranında arttırıyor, 220 milyar dolara çıkarıyor. NATO'nun Amerikalı Başkomutanı Rogers, tüm NATO ülkeleri devletlerinin bütçelerinde silahlanma harcamalarını daha yüksek ölçülerde arttırmalarını istedi.

Yayılmacı Amerikan emperyalist çevreleri, Reagan hükümeti Basra körfezine yığınak yapıyor. Hint Okyanusundan, Kızıldenizden tâ Doğu Akdenize, Türkiye toprakları içinde, tüm bu bölgede hem yeni saldırı üsleri kuruyor, hem eskilerini daha da yeni silahlarla donatıyor.

Emperyalist çevrelerin bu eğilimi, ülkemiz NATO'ya bağlı olduğu için, NATO'nun ileri karakolu olma rolü ülkemize dayatıldığı için, anayurdumuzun bir atom cehenneminde kül olma tehlikesini doğuruyor. Halkımız askersel bir diktatörlük

altında ezildiği için, bu tehlikeye karşı savaşmak, barışı savunmak olanakları, özgürlüğü son derece kısıtlandığı için, bu bağımlılık Türkiye üzerinde daha da yıkıcı sonuçlar doğurabilecektir.

Soru: SBKP'nin XXVI. Kongresi'nin Türkiye açısından, halkımız açısından önemi nedir?

Yanıt: Bu sorunuzu yeni, somut olayları ele alıp yanıtlayalım.

Geçtiğimiz ay, Doğu illerimizde, Sovyet sınırları boyunca NATO birliklerinin, indirmeli savaş manevraları yapıldı. Bu emperyalist gövde gösterisi tam da XXVI. Kongre'nin günlerinde oldu. Bu bir rastlantı sayılamaz. Sonra, Sovyetler daha önceleri Kafkasyada yaptıkları ordu manevralarına, gözlemci olarak Türkiye'den silahlı kuvvetlerin temsilcilerini çağırdı. Onlar da katıldılar, bu manevraları gördüler. Ama Amerikan, İngiliz, Fransız Alman, İtalyan savaş birliklerini Sarıkamışlara, Masin ovalarına, Falandökenlere getirenler, Sovyet subaylarını şimdiye kadar olduğu gibi bu kez de bu manevralara çağırmadılar. Bu tutum komşumuz Sovyetler Birliği'nin iyi niyetli, barışçı tutumuyla çelişiyor.

:XXVI. Kongre'de L.I.Brejaev yoldaş NATO üyeleriyle karşılıklı güven verici adımlar atılması yolundaki önerisini yineledi, daha da genişletti. Bunun tüm Avrupayı içine alabileceğini vurguladı. Bu yapıcı öneri, özellikle Türkiye'nin ulusal güvenliği için, halkımızın geleceği için büyük önem taşıyor.

Bundan başka Sovyetler Birliği topraklarında atom silahları bulundurmayan ülkelere karşı bu silahı kullanmayacağını bir kaç kez açıklamıştır. İsteyen tüm ülkelerle saldırmazlık ve dostluk anlaşması bağlamaya hazır olduğunu duyurmuştur. Bu

Önerileri Türkiye'ye de yapmıştır.

Büyük komşumuzun bu barış, ve dostluk önerileri, emperyalizmin diline doladığı ve yaydığı "Sovyet tehlikesi" yalanını kökünden çürüten en somut ve pratik olgulardır. Üstelik, General Evren'le genel kurmay başkanlığı sırasında, o zamanki başbakan Sovyetler Birliği'nden ülkemize yönelik bir tehlike gelmediğini açıkça belirtmiştir.

Yine o dönemde komşumuz Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında imzalanmış bir politik belge vardır. XXVI. Kongre'de Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile iyi komşuluk ilişkilerini daha da geliştirmek istediği bir kez daha açıklanmıştır.

Durum böyle iken Pentagon topraklarımızı emperyalist çıkarlar doğrultusunda kullanmak çabalarını yoğunlaştırıyor. ABD emperyalistleri, daha önceki incirlikten U2 casusluk uçaklarını kaldırıyorlardı. Şimdi bu uçakların daha modern biçimi olan AWACS uçağını Konya'ya yerleştiriyor. NATO egemen çevreleri Türkiye'yi daha da silahlanmaya, ağır askersel harcamalara sevk ediyor. Böylesi bir rotaya yelken açmak, ulusal çıkarları hiçe saymak, emperyalizmin anayurdumuzu yıkıma sürüklemesine boyun eğmektir.

Buna karşılık komşumuz Sovyetler Birliği'nin barış programını dikkate almak halkımızın yararına, ulusal bağımsızlık ve güvenliğimizin çıkarıdır.

Erkteki generaller "Atatürkçüyüz" diyorlar. Emperyalist dayatmalara boyun eğmek, ne Atatürkçülükle, ne ulusal onurla hiç bir zaman bağdaşmaz. Atatürk, ülkemize dalar emperyalist sürülerine karşı ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenlik için, ulusal onuru emperyalistlerin çizimleri altında çiğnetmek için

savaşta. Tüm halkımızın bu savaşına komuta etti. Bundan ötürü yurtsever bir başkomutandı.

Atatürk, ulusal kurtuluş savaşının ölüm, kalım günlerinde, Lenin'e genç Sovyet devletine başvurdu. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki dostluk ilişkileri böylesi bir hava içinde, çetin koşullarda kuruldu. 16 Mart 1921 yılında Türkiye'yle Sovyetler Birliği arasında, emperyalistlerin ve iç gericiğin tüm provokasyonlarına karşın "Dostluk ve Kardeşlik" anlaşması bağlandı. Bunu Birinci Büyük Millet Meclisi büyük bir çoğunlukla onayladı. Bu belge, bu tarihsel olay, ulusal kurtuluş savaşımızın utkuya ulaşmasında en büyük bir güç kaynağı oldu.

Atatürk o günlerde, mecliste şunu dedi: "Biz Rusyanın dostuyuz. Çünkü bizim ulusal haklarımızın her devletten önce tanıyan ve bu haklarımıza saygı gösteren devlet Rusya'dır."

Bu olayı hiç kimse halkımıza unutturamaz. Bu tarihsel anlaşmanın 60. yıldönümü geldi geçti. Bu gün, ^{Lenin} komünistler için, işçi sınıfı için, halkımız için, tüm yurtseverler için kutsaldır. Sovyetler Birliği Türkiye halkına dost elini bir uzattı ve onu bir daha geri çekmedi.

Türkiye Cumhuriyeti 60 yıldır Sovyetlerle, sınır kesmece, yanyana yaşayıp gidiyor. Sovyetler, ulusal kurtuluş savaşımıza parayla, silâhla, herşeyle yardım etti. Sonra, ekonomimizin, endüstrimizin kalkınmasına, özellikle ağır endüstrimizin gelişmesine biteviye destek oldu. Hak eşitliğine, ulusal çıkarlarımıza, karşılıklı yarara dayalı ilkeler üzerinde kurulmuş bir yardımdır bu. Sovyetler, bu yardımlara karşılık, hiç bir zaman ulusal onurumuzu kıracak, onu zedeleyecek hiç bir politik koşul ileri sürmedi.

XXVI. Kongrenin hemen ardından, bir Sovyet delegasyonu, karşılıklı anlaşma çerçevesinde, Ankara'ya geldi. Bu delegasyon, Sovyetlerin kurmuş oldukları ağır endüstri işletmeleri daha önce Iskenderun Demir Çelik'te olduğu gibi, Seydişehir alüminyum üşineni, İzmir Aliğa petrol rafinerini genişletmek önerileri getirmiştir. Başka yeni, ağır endüstri dallarının geliştirilmesi, kurulması planları da vardır. Bütün endüstrileşme yardımları uzun süreli en ucuz kredilere dayanıyor. Bu doğrultuda yeni bir anlaşma imzalandı.

Buna karşılık mealeketi haraca bağlayan yerli ve yabancı tekeller, IMF, Dünya Bankası gibi emperyalist merkezler, Türkiye'nin içinde bulunduğu derin ekonomik bunalımın baş sorumlusudur. Emperyalizme bağımlılık ve tekelleşme halkımızın sırtına enflasyonu, işsizliği, yoksulluğu biteviye yüklüyor. Askersel diktatörlük altında başlıca demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılması işçi sınıfının, emekçilerin sırtına bunalımın yükünün daha emansızca bindirilmesine yol açıyor.

İki ayrı dünya. Birbirine aykırı iki eğilim işte böylesi-
nedir. Bu gerçekler hiç bir şeyle halkımızın gözlerinden gizlenemez. Gerici, tekelci basın gerçekleri, olayları tepetakla
ıyor. Anti-sovyetizmi, anti-komünizmi körükliyorlar. Türkiye
üzerinde, sağduyulu kimi devlet adamları üzerindeki Washington'-
un baskılarını perdelemek istiyorlar. Amerikan emperyalizminin,
NATO elebaşılarının, yumuşamayı baltalama, barışı torpilleme
çabalarını Türkiye'de gerici, halk düşmanı politika izleyen
çevreler, gerici basın böyle destekliyor.

Anti sovyetik çıkışlar yapan NATO üniformalı Güneral,
Amerikancı Kırca g ibileri arkasını cunta içinde ve dışındaki

en gerici ögelere dayıyor. Bu çevrelerin emperyalist baskılara paralel olarak aktifleşmesi, ilerici, yurtsever ve barışın ardıcıl savunucusu güçler üstünde sert baskıların/ yoğunlaşmasına yol açıyor. İlerici partilerin yöneticilerine, DİSK ve sınıf sendikalarının, ilerici gençlik ve kadın hareketinin, barış hareketinin yöneticilerine, ilerici yayıncılara karşı sürdürülen anti-demokratik koğuşturma ve yargılama işlemleri, artan tutuklamalar, dünya kamuoyuna yansıyan yaygın işkence olayları bu baskıların açık örnekleridir. İşçi sınıfı, halkımız emperyalizme, NATO'ya bağımlılığa, iç gericiliğe, asker-el diktatörlüğün demokrasi güçlerine yönelik bu sert baskılarına karşı çetin bir savaş veriyor.

~~İki ayrı dünya, birbirine aykırı iktidarımlar işte böylesi-
ce yansıyor.~~

Emperyalizm yeniden dünyayı, hem de Avrupa'nın göşğinden ateşe verme yolunu ilahıyor. Sovyetler Birliği, dünya sosyalist sistemi bu gidişe karşı yumuşamayı sürdürme, barışı güçlendirme politikasıyla karşılıyor. SEKP'nin XVI. Kongresi bu yolda halklara, dünyaya yeni bir barış programı sunuyor.

Kongre günümüzün en büyük olayıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin Sesi
Rızım Radyo

İC HABERLER

18.3.81. Perşembe
Hazırl: Nec

Regin yönetiminin " Amerikanın çıkar bölgesi" ilan ettiği ülkeler arasında Türkiye de yer alıyor

Beyaz Sarayın yeni Regin yönetimi, Amerikan Senatosu Bütçe Komisyonu'na sunduğu raporda, "ABD'nin çıkar bölgesi" olarak ilan edilen ⁴ülkeler arasında Türkiye de yer alıyor. Regin, Amerikan çıkarlarını savunmak açısından İsrail, Mısır, Umman, Güney Kore ve Türkiye'nin büyük bir stratejik önem taşıdığını belirterek, bu ülkelere Amerikan askersel desteğinin arttırılmasını istedi. Türkiyeye yapılması öngörülen Amerikan askersel "yardımın" 450 milyon dolardan 700 milyon dolara çıkarılmasını önerdi. ~~Bunun~~ Regin, buna gerekçe olarak da "Amerikan çıkarlarına ve Türkiye'nin güvenliğine yönelebilecek tehlikelere karşı koyma" savını ileri sürdü.

Öte yandan, 31 Mart-10 Nisan günleri arasında Amerika Birleşik devletlerini ziyaret edeceği açıklanan dışişleri bakanı İlder

Türkmen'in Washington'da Amerikan dışişleri bakanı ve NATO eski başkomutanı Aleksandır Heyg ve ~~www~~ harp bakanı Vaynberger'le ikili ilişkiler, NATO'nun durumu ve Orta-doğu'daki son gelişmeler üzerine görüşmelerde bulunacağı bildiriliyor.

Amerikan dışişleri bakanı emekli general Heyg'in ise, Mısır İsrail, Umman, Pakistan'ı ziyaret ettikten sonra 24 Nisan'da ~~www~~ ~~www~~ Ankara'ya geleceği, oradan da Atinaya geçeceği açıklandı.

NATO Asamblesi başkanı: "Türkiye NATO içindeki görevlerini eksiksiz yerine getirebilmesi için silahlanmaya önem vermelidir" dedi:

Bir haftadan beri Türkiye'de bulunan NATO Asamblesi başkanı ve Amerikan Temsilciler ^{iv} meclisi üyesi Jak Bruks, Ankara'da Genel Kurmay ikinci başkanı general Necdet Öztorun, ^{savunma bakanı} ~~uluslararası işleri bakanı~~ Bayülken ve diğer yetkililerle görüşmelerde bulunduktan sonra, gazetecilerin bazı sorularını yanıtladı. Görüşmelerde Türkiye-NATO ilişkileri, Türk silahlı kuvvetlerinin NATO görevleri sırasındaki ihtiyaçları, NATO'nun etki alanının genişletilmesi ve Orta-Doğudaki son gelişmelerin ele alındığını, bu konularda görüş değiş-tokuşunda bulunulduğunu söyledi. Türkiye'nin NATO içinde önemli bir stratejik konuma sahip olduğunu ileri süren NATO Asamblesi başkanı Amerikalı Bruks, Türk Silahlı Kuvvetlerinin modern silah ve araçlarla takviye

4
edilmesi gerekliliğinden söz etti. "Türkiye, NATO içindeki görev-
lerini eksiksiz ve etkin bir ~~vinde~~ biçimde yerine getirebilmek
için silahlı kuvvetlerinde böylebir modernizasyona gitmek zorunda-
dır. Askersel yönetim buna önem vermelidir" diyen NATO Asamblesi
başkanı ve Amerikan Temsilciler Meclisi üyesi Jak Bruks, 12 Eylül
askersel hükümet devirmesi konusundaki bir soruyu "Türkiye'de bir
askeri operasyon gerekliydi" biçiminde yanıtladı.

5

İMF, Özal programının uygulamada kalmasını, yabancı sermaye ve özel sektöre daha çok kolaylıklar sağlanmasını istiyor

Kısa adı İMF olan Uluslararası Para Fonu'nun Türkiye üstüne yeni bir rapor hazırladığı açıklandı. 22 sayfa kapsayan İMF'nin son "Türkiye Raporu"nda, 24 Ocak 1980 kararları olarak bilinen ve İMF'nin dayatmaları doğrultusunda hazırlanmış olan Özal ekonomik paketinin daha birkaç yıl uygulamada kalması isteniyor. Bu konuda askersel yönetimin kesin güvence vermesi halinde Özal programının başta İMF ve Dünya Bankası olmak üzere bazı uluslararası finans kurumlarınca sağlanacak kredilerle destekleneceği ileri sürülüyor.

İMF'nin son "Türkiye Raporu"nda Kamu İktisadi Kuruluşları üzerinde de duruluyor ve bu devlet kuruluşlarının "serbest piyasa

ekonomisi" kurallarına göre yeniden düzenlenmesi, kökten değiştirilmesi isteniyor. Rapor'da Kamu İktisadi Kuruluşları konusunda IMF'nin yeni önerileri sıralanıyor. Buna göre, devlet iktisadi kuruluşlarının harcamaları daha sıkı bir denetime tabi tutulacak, gerektiğinde bu kuruluşların mal ve hizmetlerine zam yapılacak, personel ve işçi sayısında kısıtlamalara gidilecek, Merkez Bankası kanalıyla yapılan destekte önemli sınırlamalar yapılacak.

İMF raporunun öteki bölümlerinde Türkiye'nin 1981 yılı bütçesi ve yeni vergi yasaları üzerinde duruluyor. Yeni çıkarılan vergi yasalarının IMF'nin önerilerine uygun olarak hazırlandığı, ancak 1981 yılı bütçesinde yatırımlar için öngörülen miktara itiraz ediliyor, yatırımların daha da sınırlandırılması isteniyor!

Banka faiz oranlarının serbest bırakılmasının IMF tarafından olumlu karşılandığı belirtilen Uluslararası Para Fonu raporunda

Özel sektöre ve yabancı sermayeye daha büyük kolaylıklar sağlanması ve İMF'nin serbest bırakacağı 3. dilim kredinin yüzde 70'lik bölümünün özel sektör ve ithalatçı şirketlere aktarılması koşulu öne sürülüyor.

İMF'nin bu raporu Nisan ayı içinde İMF ile Türkiye arasında Ankarada yapılacak görüşmelerde ele alınacak ve raporda yer alan "yeni öneriler" 3. dilim kredinin koşulları olarak Türkiye'ye dayatılmaya çalışılacak.

Kamu kesiminde çalışan işçilerin ikinci ikramiyeleri
kaldırılıyor

Toplu sözleşme yetkisini sendikalardan alan geçici yasa uyarınca oluşturulan Yüksek Hakem Kurulu, yaklaşık 700 bin işçiyi ilgilendiren toplu sözleşmeler konusunda ~~görmüş~~ toplantılarını sürdürüyor. Kurulun devlet ve patron kesimi, toplantılarda "olumlu bir mesafe" alındığını ileri sürerken Türk-İş temsilcileri ücret zamları ve işçilerin sosyal hakları konusunda hiç bir olumlu gelişme sağlanamadığını söylüyorlar. Bu arada kamu kuruluşlarında çalışan yüzbinlerce işçinin ikramiyelerinde kısıtlamalara gidileceği öğrenildi. Türk-İş başkanı İbrahim Denizcier'in açıklamasına göre, kamu kesiminde çalışan işçilerin ikinci ikramiyelerinin kaldırılması yönünde bir maddenin toplu sözleşmelere konulmak isteniyor. Hala yürürlükte olan toplu sözleşmelerde yılda birden fazla ikra-

miye hakkı tanıyan maddelerin de çıkarılması için Yüksek H^hakem Kurulunda görüşler ortaya atılıyor. Denizci^{ler}, bu girişimleri kazanılmış işçi haklarını geri alma girişimleri olarak nitelendirerek buna kesinlikle karşı çıkacaklarını bildirdi.

Hatırlanacağı üzere Türk-İş başkanı Denizci^{er}, geçtiğimiz Salı günü başbakan Ulu^{su} ile bir saat süren bir görüşme yapmış , Türk-İş'inⁱⁿ çeşitli işçi sorunlarındaki görüşlerini ve istemlerini başbakana iletmisti^{ti}.

Koç Holding sermayesini yüzde yüz arttırıyor

Türkiyede ~~devlet~~ işbirlikçi tekелci sermayenin en büyük kuruluşlarından Koç Holding Anonim Şirketi sermayesini yüzde 100 arttırmayı kararlaştırdı. Yapılan açıklamaya göre, 31 Martta Şirket Genel Kurul'unda sermaye arttırımı konusundaki karar görüşülecek.

Öte yandan banka faizlerinin serbest bırakılmasıyla başta olmak üzere İş-bankası ~~ve~~ diğer özel bankalar ~~uluslararası~~ yüzde 55 faiz uygulamasını sürdüreceklerini bildiriyorlar. Yüksek faiz uygulayan özel bankaların bir aylık mevduatında yüzde yüze yakın bir artış olduğu, böylesi bir rekabete dayanamayan küçük ve orta bankaların ise ifalası karşı karşıya bulundukları belirtiliyor.

TKP'nin Sesi

12.10 3.81.Ali

Bizim Radyo

D I Ş . H A B E R L E R :

SOVYETLER BİRLİĞİNİN ÇOK YÖNLÜ BARIŞÇI ÖNERİLERİNİ DESTEKLEYENLERİN ÇEVRESİ GENİŞLİYOR---Norveç başbakanı bayan Brundtland,Oslo'da yaptığı bir açıklamada,yumuşama ve silahsızlanma yönündeki yeni Sovyet önerilerini Norveç hükümetinin büyük ilgi ve titizlikle incelemekte olduğunu söyledi.Bayan Brundtland ayrıca,bu önerilerle ilgili olarak bağlaşıklarıyla danışma görüşmeleri yapacak olan Norveçin,Doğu-Batı ilişkilerindeki boşlukların doldurulması için çaba harcayacağını bildirdi.

Hollanda parlamentosundaki bütün parti grupları başkanları,Brejnevin SBKP'nin 26.Kongresinde açıkladığı barışçı önerileri,yumuşama ve silahsızlanmaya yönelik son derece önemli girişimler olarak niteledi.

Hollanda parlamentosunda grubu bulunan bu partilerin temsilcileri, Sovyetlerin ^{Birliğini} bu önerilerle, güncel uluslararası sorunlarla ilgili görüşmeler için yeni olanaklar yarattığını belirttiler.

----Batı Almanyaya yeni tipten Amerikan yapısı nükleer silahlar yerleştirilmesine karşı çıkan örgüt ve kuruluşların imzaya açtığı Krefeld çağrısını hazırlayanlardan biri olan emekli albay Weber, basına verdiği bir açıklamada, Bonn hükümetinin, orta menzilli nükleer füzelerin yerleştirilmesiyle ilgili kararın dondurulması konusundaki Sovyet önerisine yanasma gerektiğini, bunun ülkenin ulusal çıkarlarına ve barış güçlerinin istemine uygun bir girişim olacağını vurguladı.

İngiltere parlamento binası önünde düzenlenen yığinsal bir mitingte, Thatcher hükümetinin Sovyet önerileri karşısında aldığı olumsuz tutum

eleştirildi,Londra yönetiminin yumuşamadan yana girişimleri desteklemesi istendi.

Roma'da yayımlanan"Ünita"gazetesi,Sovyetler Birliğinin yeni önerilerinin yumuşama ve güvenlik alanında kaçırılmaması gereken yapıcı olanaklar yarattığını yazdı.Gazete ayrıca,bu girişimlerin gereği gibi değerlendirilmemesinin,büyük bir hata olacağını vurguladı.

Meksika K.P.nin 18x çalışmalarını sürdüren 19.Kongresinde de,SBKP-nin 26.Forumunda ortaya atılan yeni önerilerin,barış davasında komünistlerin ardıcilliğini ve ilkeselliğini ~~güçte~~ bir kez daha gösterdiğini vurgulandı.Kongrede söz alan delegeler,dünya çapında barışın sağlanması davasında,Sovyetler Birliğinin başı çektiği belirtildi.

ŞİLİ DİKTATÖRÜ PİNOÇET, KENDİNİ RESMİEN CUMHURBAŞKANI İLÂN ETTİ---

Sıkıyönetim, açık terör, politik parti ve sendikalara konan yasak, muhalefet üzerinde korkunç baskı koşullarında Şili halkına sahte seçimlerle dayatılan, sözümona yeni anayasanın yürürlüğe girmesiyle, diktatör Pinoçet kendini devlet başkanı ilân etti. Söz konusu anayasa bu kanlı generale 16 yıllık devlet başkanlığını garanti ediyor. Pinoçetin, sözümona devlet başkanı olarak and içme töreni sırasında, halkın tepkisinden korkan cunta, son yılların en büyük güvenlik önlemlerini aldı, ~~Monedax~~ Monedax sarayı tepeden tırnağa silahlı askerlerle çevrildi. Sıkıyönetimin, politik parti ve sendikalar, muhalefet örgütleri üzerinde yasağın, politik tutuklama ve cinayetlerin sürdüğü Şilideki dikta rejiminin sözde yasallaşma girişimi, ülkenin demokratik çevrelerinde olduğu gibi,

ilerici dünya kamuoyunda da sert tepkilere yolaçtı.

- ~ İllegal koşullarda çalışmalarını sürdüren Şilili demokratik partiler, ortak bir çağrı yayınlayarak, Pinoçet cuntasının işkence ve cinayetlerini yasallaştıran sözümona Anayasaya ve terör uygulamalarına karşı çıkan tüm güçleri eylem birliğiyle savaşım yürütmeye, direnişleri aktifleştirmeye davet ettiler. Pinoçetin Anayasa adını verdiği belgeyi, "Şili tarihinde görülen en büyük yalan ve aldatmaca belgesi" olarak kınadılar.

- ~ Sovyetler Birliği Şili Halkıyla Dayanışma Örgütü de bir Açıklama yayınlayarak, sözümona anayasanın yürürlüğe sokulmasını ve Pinoçetin kendini devlet başkanı ilan etmesini, Şili halkına işlenmiş en büyük cinayetlerden biri olarak niteledi ve bütün bunların ABD emperyalist

çevrelerinin desteği ve onayıyla gerçekleştirildiğini vurguladı.

- Dünya Gazeteciler Örgütü, Pragta bir çağrı yayınlayarak, tüm dünya ilerici ve demokrat gazetecilerinin, kanlı cuntanın Şili halkına karşı uyguladığı kırım ve cinayetleri sert bir şekilde protesto ettiğinin belirtti ve Şili halkıyla dayanışmanın daha da güçlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

- Kübada kurulu Halklar arasında Dostluk Enstitüsü, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarıyla uluslararası dayanışma örgütü ve Latin Amerika Öğrenciler Birliği de, yayınladıkları bildirilerle, Şilideki Pinoçet kliğinin baskı ve terör girişimlerini kınadılar, Şili yurtseverleriyle dayanışmalarını dile getirdiler.

Öte yandan, Birleşik Amerika dışışleri bakan yardımcısı, yaptığı bir

açıklamada, Vaşington yönetiminin Pinoçet cuntasını desteklemeye devam edeceğini söyledi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin Sesi

Bizim Radyo

12 Mart 1981 Sül.

13.3.81

TÜRK-SOYİYET İLİŞKİLERİNİN TARİHİNDEN

(2)

D.D. Barış içinde yan yana yaşama ^{ve} tüm halklar arasında dostluk ve işbirliği ilişkilerini savunan Sovyet hükümeti, 1920-22 yıllarında pekçok Doğu ülkesiyle diplomatik ilişki kurdu, bunlarla dostluk anlaşmaları imzaladı. Bu ülkelerden biri de Türkiye'dir. Sovyet ile Türkiye arasında dostluk anlaşması Rusya 16 Mart 1921'de imzalandı. Önümüzdeki günlerde ,ulusal kurtuluş savaşından günümüze kadar halkımızın yaşamında tarihsel bir önemi olan bu anlaşmanın imzalanmasının 60.yıldönümü kutlanıyor.

D.D. Bilindiği gibi daha önceki yayınlarımızda Türk-Sovyet ilişkilerinin, bu anlaşmanın imzalanmasına kadarki gelişmesinin kısa bir değerlendirmesini yapmıştık. Bu yazımızda da 16 Martta, imzalanmasının 60.yıldönümünü kutlayacağımız dostluk ve kardeşlik anlaşmasını ele alacağız.

16 Mart 1921'de Moskova'da Sovyet Rusya ile Türkiye arasında imzalanan dostluk ve kardeşlik anlaşması bir önsöz ,16 madde ve üç ekten oluşuyordu. Büyük politik bir önem taşıyan bu anlaşmanın ön sözünde şöyle deniyor:" ulusların kardeşliği ilkesini ve halkların kendi kaderlerini belirleme haklarını paylaşan,emperyalizme karşı mücadelede aralarında varolan dayanışmayı ve keza iki halktan biri için ortaya çıkacak her türlü güçlüklerin diğerinin durumunu kötüleştireceği hususunu belirten ve aralarında sürekli ve içten karşılıklı ilişkiler ve iki tarafın karşılıklı çıkarlarına dayanan bozulmaz,içten bir dostluk kurma isteğinden esinlenen tarafların bir dostluk ve kardeşlik anlaşması imzalamaya karar verdiler."

1.maddede ,anlaşmaya taraf olanlardan her birinin öteki tarafın kuvvet kullanarak kabul etmek zorunda bırakıldığı hiç bir barış antlaşmasını, ya da başka bir uluslararası belgeyi tanımamayı kabul ettiği

belirtiliyor. 1.madde uyarınca Türkiyenin Sovyetler Birliğiyle arasındaki kuzey doğu sınırı saptanıyordu. Bu sınırın belirlenmesinde iki ülke arasındaki dostluk ilişkilerinden hareket eden ve Kafkaslar ötesindeki durumu gözönünde bulunduran Sovyet hükümeti, 1918^e kadar Rusyaya ait olan Kars, Ardahan ve Artvin bölgelerini Türkiye'ye bırakmayı kabul ediyordu.

Anlaşmanın 4.maddesi büyük politik öneme sahipti. Bu maddede şöyle deniyor: "Doğu halklarının ulusal kurtuluş hareketiyle Rusya emekçilerinin yeni bir sosyal düzen için yaptıkları mücadele arasındaki ilişkiyi kaydeden taraflar bu halklar için özgürlük ve bağımsızlık hakkını ve aynı şekilde onların kendi istekleri doğrultusunda yeni yönetim biçimlerini seçme hakkını resmen tanımaktadırlar".

Anlaşmanın 6.maddesinde, daha önce çar ve padişah hükümetleri arasın-

da imzalanmış olan tüm anlaşmaların ,karşılıklı çıkarlara uygun düşmeyen anlaşmalar olarak yürürlükten kaldırıldığı açıklanıyor.

8.madde,kendi toprakları üzerinde diğer ülkenin ya da onun topraklarının bir bölümünün hükümeti rolüne talip olan örgüt veya grupların kuruluşuna ya da bulunuşuna izin vermeme konusunda tarafların karşılıklı yükümlülüklerini kapsıyor.

Anlaşmasının 13.maddesinde öngörülen koşulların yerine getirilmesi için 28 Mart 1921'de özel bir anlaşma daha imzalandı. Bu anlaşma Rusyanın Avrupa bölümünde ve Kafkasyada tutsek bulunan asker ve sivillerin ülkelerine dönmeleriyle ilgiliydi.

Bundan başka taraflar, Türkiyeyi ve Sovyet Rusyayı ilgilendiren ve Asyada Sovyet Rusyanın ve Türkiyenin politikasından farklı bir politika izliyen başka bir devletin kendilerine yaptığı her açıklama ya da öneriyi ,bir yakınlaşma ya da anlaşma konusunu birbirlerine hemen

ayrıntılarıyla bildirmekle yükümlüydüler, aynı biçimde başka devletlerle yapılacak bütün benzer görüşmelerden birbirlerini doğru olarak haberdar etmeyi ve her iki tarafın çıkarlarını ilgilendiren her türlü anlaşmayı birbirinden habersiz imzalamamayı kabul ediyorlardı.

Sovyet-Türk anlaşmasının imzalanması sırasında Türkiye'ye karşılıksız olarak 10 milyon altın ruble tutarında ~~mali~~ mali ve silah yardımı yapılmasına ilişkin bir anlaşma da imzalandı. Bu anlaşmaya göre, Sovyet hükümeti, Türkiye'ye tüfek, makineli tüfek, top, cephane ve diğer askersel malzemeyle külçe altın gönderecekti.

Dostluk ve kardeşlik anlaşmasının imzalanması Türkiye ve Sovyet halklarının yaşamında büyük bir olay oldu. Bu anlaşmanın imzalanması

Rus-Türk ilişkilerindeki dönüşü gösteriyor ve Çarlık Rusyasıyla Padişahlık Türkiye'si arasındaki karşılıklı güvensizliğe son veriyordu. Lenin'in barış ve dostluk politikası Kafkaslar ötesi halklarına savaştan

barışçıl kuruluşa geçme olanağını verdi. Lenin bu olguyu özellikle belirtti ve "Türklerle, bizi kafkasyadaki ezeli savaşlardan kurtarma çaresi olan bir barış anlaşması imzaladık" dedi. Bu Anlaşma Türkiye için büyük önem taşıyordu. Sovyet hükümeti, Türkiye'nin kuzey Doğu sınırının dokunulmazlığını bağladı ve işgalcilerle savaşında ona moral-politik ve maddesel destekte bulundu. Bu anlaşma, Türkiye'nin devlet yapısının ve egemenliğinin güçlenmesine yardım etti, Türkiye'nin askersel durumun" sağlamlaştırdı ve Türkiye halkımızın daha sıkı bir birlik oluşturmaya yardımcı oldu. Bunun içinde tarihe Kargün dostumuz olarak giren Sovyetlerin ülkemize yaptığı çok yönlü yardımlar, özellikle dostluk ve kardeşlik anlaşması halkımız arasında sevinçle ,gerçek dostluk duygularıyla karşılandı. Mustafa Kemal Moskova anlaşmasının imzalandığını bildirirken Mecliste yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

"Bu anlaşmayla iki devlet arasında emperyalizmin saldırısına karşı

mücadeledeki doğal ittifaktan ileri gelen bir dayanışma kurulmuştur". O zaman Sovyet telegraf ajansı muhabirlerinin Türkiyedeki verdikleri haberlerde; "Türkiye halkı bu anlaşmayı oybirliğiyle selamlıyor, Türk halkının kurtuluşunun sadece bu anlaşmada olduğunu belirtiyor, bu anlaşma her yerde okunuyor ve tartışılıyor" diyorlardı. Türk halkının gösterdiği dostluktan söz eden Frunze, Türklerin Sovyet Rusya halklarının kahramanca savaşına nasıl bir umutla baktıklarını ve Sovyet Rusyaya nasıl bir umut bağladıklarını özellikle belirtiyordu. Türkiye hükümetinin Lenine gönderdiği mektupta da şöyle deniyordu: "Bağımsızlık savaşında Türkiye için en sağlam dayanak olan Sovyet Rusya ile oluşturulan kardeşçe birlik, yüce kurtuluş amaçlarına ulaşma işinde önemli bir güvence olarak ortaya çıkıyor". Mustafa Kemal de "Devrimci Türkiye ve Sovyet Rusya arasındaki sıkı birlik emperyalist Batıya karşı zafer güvencesi ve doğunun görevlerini gerçekleştirme olanağıdır" diyordu.